

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.VI.20.490/2025/ 8.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: név1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Gerván Dániel Ügyvédi Iroda (cím2)

Az alperes: név2 (cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Pauló Katalin egyéni ügyvéd (cím4)

A per tárgya: megbízási díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 73.Pf.634.171/2024/9. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapesti XVIII. és XIX. kerületi Bíróság 8.P.XVIII.20.239/2023/22. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 330.00 (háromszázharmincezer) forint másodfokú perköltséget és 300.000 (háromszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek 2022. május 1-én és 2022. szeptember 28-án írásban megbízási szerződéseket kötöttek egy-egy konkrétan meghatározott ingatlan vonatkozásában, amely szerződések alapján a felperes ügyvédként egy-egy adásvételi szerződést készített. Létrejött közöttük továbbá 2022. szeptember 6-án egy írásbeli megbízási szerződés meg nem határozható ingatlan tekintetében, ez alapján okiratszerkesztés nem történt. A felek valamennyi szerződésben meghatározták az elvégzendő ügyvédi tevékenységet és fix megbízási díjat kötöttek ki.

[2] Az írásba foglalt megbízási szerződések szerinti ügyvédi tevékenységen túlmenően a felperes – törvényes képviselője útján – 2022. szeptember 6-a és 2022. szeptember 28-a között összesen 13 óra időtartamban az alperesnek ügyvédi tevékenységet végzett. A felperes a 13 óra terjedelmű tanácsadás díját a felperes honlapján közzétett nettó 10.000 forint+áfa, összesen 12.700 forint óradíjat alapul véve számította ki. A felperes a 167.640 forintról számlát az alperes részére megküldte, aki azt nem egyenlítette ki.

[3] A felperesi törvényes képviselő az alperest a 2023. január 19-én postára adott könyvelt küldeményben felhívta, hogy az E-DR-2022-10. sorszámú számla alapjául szolgáló ügyvédi tevékenységgel kapcsolatban őt az ügyvédi titoktartás alól mentse fel. Az alperes a felmentő nyilatkozatot nem adta meg.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes keresetében 167.640 forint ügyvédi megbízási díj és annak 2022. december 21-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésre kérte kötelezni az alperest. Keresetét az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 28. § (1) bekezdésére, 29. § (1) bekezdésre, 30. § (1) bekezdésére, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:61 §-ára, 6:272 §-ára és 6:276 §-ára, a késedelmi kamatigényét a Ptk. 6:48 § (1) bekezdésére alapította. Az ügyvédi titoktartás alóli alperesi felmentés hiányára hivatkozással előadta, hogy a 2023. szeptember 4-én előterjesztett keresetpontosítása 3., 4. és 5. oldalán táblázatba foglalt ügyvédi tevékenységet végezte, amely nem kapcsolódott az írásbeli megbízási szerződésekhez, attól eltérő ügyben adott tanácsot az alperesnek, amelyhez szükség volt a pontosított keresetben megjelölt terjedelemben ügyvédi munka elvégzésére. Bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozással kérte, hogy a bíróság nyilatkoztassa az alperest a kereseti kérelemben megjelölt megbízásokra vonatkozóan. Kérte, hogy amennyiben az alperes az ügyvédi titoktartás alóli felmentést nem adja meg, azt a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (3) bekezdése alapján a terhére értékelje.

[5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a felperes tényállításait, hivatkozása szerint közte és az alperes között két írásbeli megbízási szerződés jött létre, amelyek tárgya két ingatlan adásvételének lebonyolítása, a felperesi törvényes képviselő okiratszerkesztő ügyvédi eljárása volt. Állította, hogy a két írásbeli megbízási szerződésen kívül további megbízási szerződést a felperessel nem kötött.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 167.640 forint tőke és annak járulékai megfizetésére.

[7] Ítélete indokolásában felhívta az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdését, az Üttv. 9. § (1)-(4) bekezdéseit, 12. § (1) bekezdését, 28. § (1) bekezdését, 29. § (1) és (2) bekezdését és 30. § (1) bekezdését, a Ptk. 6:272 §-át, 6:276 § (1) és (2) bekezdését, valamint a Pp. 3. §-át, 5. § (1) bekezdését, 170. § (2) bekezdését, 265. § (1) és (2) bekezdését.

[8] Megítélése szerint a felperes a titoktartási kötelezettsége miatt a tényállást részletesebben nem tárhatta fel, azt az előterjesztett állításain, okirati bizonyítékain túl további konkrét adatokkal nem támaszthatta alá. Indokolása szerint a felperes a Pp. 265. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjaiban írt bizonyítási szükséghelyzetben volt, mivel az állított tények bizonyítása számára nem volt lehetséges, illetve a bizonyítás sikerességét az ellenérdekű fél neki felróhatóan hiúsította meg és az alperes nem valószínűsítette az *ac)* pontban foglaltak ellenkezőjét. Hangsúlyozta, hogy az alperesi jogi álláspont elfogadása esetén valamennyi, az ügyvéd és ügyfele között felmerült a megbízási szerződésből vagy annak hiánya terjedelméből, illetőleg a megbízási díj összegéből eredő, de bármilyen más, az ügyvédi megbízási szerződéssel kapcsolatos jogvita bíróság előtti rendezése lehetetlen lenne, ami

ellentétes lenne az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésével. Utalt arra is, hogy az alperes magatartása megsértette a Pp. 5. § (1) bekezdésében írt jóhiszeműség elvét. Mindezek alapján önmagában az ügyvédi titoktartás alóli felmentés megtagadását értékelte úgy a Pp. 265. § (3) bekezdése alapján, hogy valónak fogadta el a felperes által állított tényeket és a keresettel egyezően kötelezte az alperest az ügyvédi megbízási díj megfizetésére.

[9] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[10] Indokolása szerint az Üttv. 9-12. §-ait a MÜK Szakmai Állásfoglalásával egyezően úgy kell értelmezni, hogy mivel a törvény nem teremt kifejezett kivételt arra az esetre, amikor az ügyvéd a saját ügyfelével szemben az ügyvédi megbízási szerződésből eredő vagy azzal összefüggő igényt érvényesít, ezért az ügyféltől származó felmentés hiányában – az ilyen igényét elbíráló bírósággal szemben is fennáll az ügyvéd titoktartási kötelezettsége. A másodfokú bíróság e rendelkezésben az ügyvédi tevékenység gyakorlása kifejezést – a 43.Pf.631.212/2024/5. számú ítélet indokolásában foglaltaktól eltérően – akként értelmezte, hogy az nem kizárólag a megbízási szerződés megkötését követően annak teljesítését jelenti, hanem az ügyvéd valamennyi olyan cselekményére kiterjed, amikor az ügyfelével kapcsolatba kerül és az ügyfél a részére a megbízás elvállalásához és ellátásához szükséges információkat ad át, azaz magában foglalja az ügyvédi megbízási szerződés megkötését megelőzően folytatott egyeztetést, tájékozódást, az ügyvéd általi tájékoztatást, a megbízási szerződés megkötését és teljesítését is. Kifejtette: az ügyvédi titok tárgyát az Üttv. 9. § (1) bekezdésének megfogalmazása szerint az ügyvédi tevékenység gyakorlása során az ügyvéd tudomására jutott adatok képezik, amely értelmezés áll összhangban az ügyvédi titok szabályozásának céljával. Megítélése szerint az Alaptörvény XVIII. Cikkének (1) bekezdése mindenki számára biztosítja a jogot ahhoz, hogy a polgári perre tartozó igényeit bíróság előtt érvényesíthesse, ez kiterjed az ügyvédeknek az ügyvédi megbízási szerződésből eredő díjigénye érvényesítésére is. A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint e jog gyakorlásának biztosítása az ügyvédi titoktartási kötelezettség sérelme nélkül – az Üttv. kifejezett kivételt engedő rendelkezése hiányában – jelenleg az Üttv. és a Pp. szabályainak értelmezésével oldható meg. Hangsúlyozta, hogy az esedékessé vált és meg nem fizetett ügyvédi munkadíj összege önmagában a bíróság előtti igényérvényesítés során nem képezi ügyvédi titok tárgyát, azonban az ügy egyéb körülményei (a megbízás tárgya, a jogvita részletei, stb.) igen. Utalt arra, hogy a keresetlevél perfelvételre alkalmasságához és a kereset érdemi elbírálásához feltétlenül szükséges tényeken túlmenő tényállítások tekintetében a titoktartás alóli felmentés hiányában állítási szükséghelyzet, a bizonyítás tekintetében pedig bizonyítási szükséghelyzet áll fenn, amire az ügyvéd felperesként a perben jogosult hivatkozni. Megállapította, hogy a felperes által állított tanácsadási megbízás létrejöttének körülményei, tárgya és ekként az írásbeli megbízási szerződések tárgyától való elkülönülése tekintetében fennállt a bizonyítási szükséghelyzetnek a Pp. 265. § (2) bekezdés a) pontja szerinti feltétele, mert bár a bizonyítékok fizikailag a felperes birtokában voltak, azokkal a titoktartási kötelezettség miatt az Üttv. szabályai szerint az alperes jogosult rendelkezni.

[11] A másodfokú bíróság a bizonyítási szükséghelyzetre vonatkozóan kifejtette, hogy az mindig a perben bizonyítandó egyes tényekhez kötődik, amelyek körét az érvényesített jog és a kereseti kérelem határozza meg, ezért vizsgálta a felperesnek az elsőfokú eljárásban tett tényállításait. Rámutatott arra, hogy a felperes keresetében az alperessel ügyvédi tanácsadás tárgyában létrejött megbízási szerződése teljesítését, a megbízási díja megfizetését kérte. E körben utalt a Ptk. 6:63. § (1) és (2) bekezdésére. A Ptk-t és az Üttv-t értelmezve arra a

meggyőződésre jutott, hogy a szerződés lényeges tartalmát képezik a felek által nyújtott főszolgáltatások, így az, hogy az ügyvéd mint megbízott milyen kérdésben ad jogi tanácsot az ügyfélnek, és az, hogy az ügyfél ezért milyen díjazást fizet. Úgy ítélte meg, hogy a tanácsadás tárgya, az arról történő megállapodás ideje és módja, valamint a tevékenységnek a felek közti írásbeli megbízások tárgyától való elhatárolása tekintetében a felperes a perben megtette azon tényállításokat, amelyeket az ügyvédi titoktartási kötelezettségének sérelme nélkül megtehetett, azonban a további tényállítások tekintetben e körben fennálltak az állítási szükséghelyzetnek a Pp. 184. § (1) bekezdésében írt feltételei, mert ezen állítások megtételéhez az alperes felmentése lett volna szükséges. Kifejtette: ennek szükségességét nem zárta ki az az alperesi védekezés, hogy mivel nem volt a számlázás alapjául szolgáló megállapodás és tanácsadás, ezért nem tud felmentést adni, mivel felmentés hiányában ezen védekezés értékelésére sincs lehetőség. E tényállításokat következetesnek és koherensnek tekintette annyiban, hogy írásbeli szerződéskötésre nem került sor, az alperes jogi tanácsadást kért a felperestől az írásbeli szerződésektől eltérő témakörben, ezek teljesítését a felperes vállalta és azokat a megjelölt időszakban telefonon szóban és írásos üzenetekben teljesítette. Azonban a másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes a keresetlevelében a megbízási díjban történő megállapodás, illetőleg a díj összege tekintetében semmilyen tényállítást nem tett, jogi indokként utalt a Ptk.-nak a visszterhesség vélelemére vonatkozó 6:61. §-ára, valamint a megbízási díjra vonatkozó 6:272. §-ára. Rámutatott arra, hogy a perfelvételi tárgyaláson a felperesi nyilatkozatok összefoglalása a díjmegállapodás körében állított tényekre nem tért ki. Úgy ítélte meg, hogy a díjazás tekintetében a felperes tényelőadása ellentmondásos, illetőleg hiányos volt. Utalt arra is, hogy a felperes bizonyítási érdekkörébe esik annak bizonyítása, hogy az általa állított szóbeli megbízási szerződésben milyen megbízási díj került kikötésre, a felperes kötelessége volt előadni azon tényeket, hogy a felek között a díjmegállapodás hogyan jött létre és milyen díjra vonatkozott, ez alól nem mentesítette a felperest önmagában a visszterhesség vélelmére való hivatkozás. A Pp. 342. § (3) bekezdésére hivatkozással a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes által tett jogállításokhoz kötve van, a felperes tényállításainak megfelelőségét kizárólag a felperesi jogállításokkal összefüggésben lehet vizsgálni. Rámutatott arra, hogy a felperes állítása szerint a díjmegállapodás a Ptk. 6:63. § (5) bekezdése szerint, azaz a felek közötti szokásként, gyakorlatként vált a felek szerződésének (szerződéseinek) részévé. Úgy ítélte meg, hogy a felperes által állított tények azonban sem ezzel a jogállítással, sem egymással nem voltak összhangban, mivel a felperes azt adta elő, hogy a felek között a perbelit megelőzően és azt követően, írásban létrejött megbízási szerződések nem óradíjat, hanem fix díjat tartalmaztak, mert ő előzetesen nagy óraszámot kalkulált, ezért kedvezményes díjat kínált az alperesnek. A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a perbeli szóbeli megbízásokért felszámított óradíj ettől eltérő számítási mód, ezért az nem egyezhetett meg az írásbeli megbízási szerződéseknel a felek között nem vitatottan kialakult szokásos fix díjazással. Kiemelte: a felperes honlapján közzétett óradíjak nem a peres felek közötti szokásoknak vagy gyakorlatnak, hanem a felperes által közzétett általános szerződési feltételeknek minősülnek, amelyek elfogadása a Ptk. idézett 6:78. § (1) bekezdése szerinti megállapodással történik. Mindezek alapján megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdése értelmében nem állapíthatta volna meg, hogy az alperes a felperesi honlapon közzétett díjszabást elfogadta vagy az a felek közti szokásként a szerződés részévé vált, mivel e tekintetben a felperes jog- és tényállításai egymásnak ellentmondtak. Hangsúlyozta: amennyiben a szokás kialakulása nem állapítható meg, úgy a Pp. 342. § (3) bekezdésére figyelemmel a szerződés létrejöttét sem lehetett ilyen tartalommal megállapítani és nem lehetett alapos az alperesnek a közzétett általános óradíj megfizetésére kötelezése sem, ezért a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróság, harmadlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[13] Megsértett jogszabályhelyként az Üttv. 9. § (1)-(2) és (4) bekezdését, 28. § (1) bekezdését, 29. § (1) bekezdését, 30. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 6:61. §-át, 6:272.§-át és 6:276. §-át jelölte meg. Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság ítélete ellentétes a Kúria Pfv.21.037/2019/8., Pfv. 20.682/2022/11. számú és Pfv.20.850/2015/7. szám precedens határozataival, valamint nem felel meg a Legfelsőbb Bíróság Gf.30.153/2000. és Pfv.21.280/2006. számú határozatának sem.

[14] Állította, hogy a másodfokú bíróság tévesen, jogszabálysértően értelmezte ítéletében az ügyvédi titok körét, relativizálta az ügyvédi titkot, jogszabályi alap nélkül kivéve annak köréből a megbízási díj kikötésének körülményeit és magát a megbízási díjat, valamint annak mértékét. Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság az Üttv. 9.§ (1)-(4) bekezdésében foglaltakkal, az ahhoz fűzött jogalkotói indokolással, az Üttv. Kommentárjában foglalt jogértelmezéssel, és a Magyar Ügyvédi Kamara közzétett szakmai álláspontjával ellentétes jogértelmezéssel jutott arra a következtetésre, hogy ő a megbízási díj mértéke tekintetében nem tett egyértelmű tényállítást, illetve tényállításai ellentmondóak. Érvelése szerint a díjmegállapodás körülményei, valamint a korábbi megbízási szerződés díjkikötését tartalmazó rendelkezései egyaránt ügyvédi titkot képeznek, amely alól az alperes nem adott felmentést. Állította, hogy egyértelmű tényállítást tett keresetlevelében a megbízási díj mértéke tekintetében, továbbá csatolta a megbízási díjról kibocsátott számláját is, amely részletesen tartalmazza az óradíjat, annak összegét, a szolgáltatást és a nettó és bruttó összértéket is mind a telefonon, mind az írásban nyújtott jogi tanácsadás tekintetében. Kiemelte, hogy ugyanezt az árat tartalmazza a 2023. szeptember 3-án kelt előkészítő irata 3-5. oldalán szereplő táblázat is. Hangsúlyozta, hogy ez a táblázat a honlapján nyilvánosan, bárki számára elérhető általános jogi tanácsadási óradíjhoz képest (25.000 Ft+áfa) jelentősen csökkentett összeg, amelyet közölt az alperessel, aki a kedvezménynek az elfogadása kapcsán sem tett vitató nyilatkozatot. Állította, hogy erre nem általános szerződési feltételként hivatkozott.

[15] A felperes a felülvizsgálati kérelmében kifejtette, hogy a díjban való megállapodást maga a visszterhesség vélelme teremti meg, és a felek közötti viszonyból sem lehet másra következtetni. Közte és az alperes között három különböző megbízási szerződés is létrejött, amelyek mindegyike tartalmazott díjkikötést, ezáltal az alperes nem feltételezhette alappal, hogy a 13 óra jogi tanácsadásra, valamint a tulajdoni lapok ügyvéd által is díjköteles lekérésére közötte és a felperes között ingyenesen kerülhetett sor. Legfelsőbb bírósági és kúriai döntésekre utalással hangsúlyozta azt is, hogy szemben a jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal, az irányadó bírói gyakorlat szerint a díj nem csak akkor jár a megbízottnak, ha kikötötték, hanem akkor is, ha nem lehet feltenni, hogy a rábízott ügy ellátására ingyen vállalkozott. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem próbálta meg feloldani a megbízási díj mértéke tekintetében általa vélt ellentmondást és az alperest sem nyilatkoztatta arról, hogy az alkalmazott díj mértéke tekintetében annak szokásos piaci díjazását vitatja-e.

[16] A felperes állította azt is, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben (hivatásbeli titok alóli felmentés hiánya és a bizonyítási érdekre gyakorolt hatása kapcsán) eltér az általa hivatkozott precedens határozatokban foglaltaktól. Nem értett egyet azzal, hogy a másodfokú bíróság a felmentés hiányát az ő terhére értékelte. Kifejtette, hogy az állítási és bizonyítási szükséghelyzetet az alperes idézte elő azzal, hogy többszöri felperesi kérés és bírósági felhívás ellenére nem adott felmentést a felperes számára az ügyvédi titok alól.

[17] Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság azt rögzítette, hogy a megbízási díj és kikötésének körülményei nem minősülnek ügyvédi titoknak. A felperes érvelése szerint éppen az ügyvédi megbízási szerződések egyedi és konkrét feltételei azok, amely védelmet élveznek ügyvédi titok formájában.

[18] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] Elöljáróban a Kúria rögzíti, hogy a Pfv.VI.20.490/2025/2. számú végzésével a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján engedélyezte felülvizsgálatot, miután jogkérdésben – a titoktartás alóli felmentés hiányának bizonyítás körében történő értékelése tekintetében – a Kúria gyakorlatában eltérő jogértelmezést tartalmazó határozatok születtek (Kúria Pfv.20.682/2022/11., Pfv.21.037/2019/8., Pfv.20.240/2016/3. – BH2016.12.331).

[20] A Pp. 406. § (1) bekezdése a jogerős ítélet felülvizsgálatát az ügy érdemére kiható jogszabálysértés, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés esetén teszi lehetővé. A Pp. 423. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően eljárva a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálta felül.

[21] A felperes felülvizsgálati kérelme alapján abban a jogkérdésben kellett a Kúriának állást foglalnia, hogy helyesen telepítette-e a másodfokú bíróság az ügyvédi titoktartás alóli felmentés hiányából fakadó bizonyítatlanság következményeit a felperesre.

[22] A másodfokú bíróság jelen esetben azért utasította el a felperes keresetét, mivel álláspontja szerint az ügyvédi munkadíjban való megállapodás tekintetében hiányzott a megfelelő kereseti tényállítás. Azt helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az esedékessé vált és meg nem fizetett ügyvédi munkadíj összege önmagában a bíróság előtti igényérvényesítés során nem képezi ügyvédi titok tárgyát. Azonban tévedett abban, hogy a díjmegállapodás körülményei is ebbe a körbe tartoznak, továbbá téves az a megállapítása is, hogy a felperes a keresetlevelében a megbízási díjban történő megállapodás és a díj összege tekintetében semmilyen tényállítást nem tett. A felperes ugyanis egyértelműen meghatározta a megbízási díj mértékét és csatolta a megbízási díjról kibocsátott számláját is. Ezen túlmenően az ügyvédi titok megsértése nélkül egyéb állítás megtételére nem volt lehetősége.

[23] Helyesen hivatkozott a felperes arra, hogy vele mint ügyvéddel szemben a megbízással összefüggő minden tény, adat és körülmény ügyvédi titoknak minősül [Üttv. 9. § (1) bekezdés], ezáltal az ebbe a körbe eső kérdésekben tényállításra, valamint ennek bizonyítására kizárólag az alperes által megadott ügyvédi titok alóli felmentés birtokában kerülhetett volna sor. Ahogyan arra az Üttv. kommentárja kifejezetten is rámutat: az Üttv. és más ágazati jogszabályban szabályozott törvényi felmentés hiányában nincs feloldás a titoktartási kötelezettség alól abban az esetben sem, ha az ügyvéd maga indít keresetet. Az Üttv. 12. § (1) bekezdése alapján az ügyvédi titokkal az alperes volt jogosult rendelkezni, aki az ügyvédi titoktartás alóli felmentést nem vitásan nem adta meg. Az alperes ezt megtehetette, ugyanis az ügyvédet terhelő titoktartási kötelezettség alóli felmentés megtagadása nem ütközik a jóhiszemű joggyakorlás követelményébe (BH2016. 331.I.). Ugyanakkor számolnia kellett azzal, hogy mivel a felperesnek nem volt lehetősége más módon a tényállításainak bizonyítására, ennek törvényi következményeit neki kell viselnie.

[24] A bírói gyakorlatban az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) hatálya alatt kialakult jogértelmezés szerint a bizonyítási teher átfordításának egyik tipikus esetköre volt az, amikor a bizonyításban érdekelt felet a bizonyítás lehetőségétől az ellenérdekű fél megfosztotta. Ez lényegileg megfeleltethető a Pp. 265. § (2) bekezdés *a)* illetve *c)* pontja szerinti állítási és bizonyítási szükséghelyzetben lévő fél helyzetének, ezért a régi Pp. e tekintetben kialakult értelmező joggyakorlata analógiás jogértelmezés alapjául megfelelően irányadó. A régi Pp. alapján kialakult bírói értelmező joggyakorlat az ügyvédi titoktartás alóli felmentés hiányából a bizonyítási teher megfordulására következtetett, ahogy arra már több kúriai határozat is rámutatott (Kúria Pfv.20.850/2015/7., Pfv.20.682/2022/11.). A bizonyítási teher megfordítását pedig az indokolta, hogy a bizonyításban érdekelt félnek más lehetősége a tényállításának bizonyítására nem volt lehetősége (Kúria Pfv.21.037/2019/8. – BH 2021.44.II.).

[25] A perbeli, új Pp. hatálya alatt előterjesztett keresettel érvényesített igény vonatkozásában a díj összegén túli részletesebb tényállítások, illetve bizonyítékok előterjesztése a felperes állítási és bizonyítási érdekébe [Pp. 265. § (1) bekezdés] esik. A felperes azonban jelen esetben az ügyvédi titoktartás alóli felmentés hiánya következtében a Pp. 265. § (2) bekezdés szerinti bizonyítási szükséghelyzetben volt, nem tudta a bíróság elé tárni, hogy milyen ügyvédi munka tekintetében, pontosan milyen díjmegállapodást kötöttek. A bizonyítási szükséghelyzetet megalapozó körülmények valószínűsítéséhez az általa előadottak elegendőek voltak [megbízási szerződés alapján a megbízott a Ptk. 6:272. §-a és 276. §-a szerint díjat köteles fizetni; az ügyvédi díjazásban a felek szabadon állapodhatnak meg az Üttv. rendelkezései alapján, továbbá a kiállított számla alapján az állított díj mértéke megállapítható volt]. Miután a díjmegállapodás részletei is az ügyvédi titok tárgyát képezték, így a bizonyítási szükséghelyzet megállapíthatósága miatt sem annak nincs jelentősége, hogy egyedi vagy az üzleti gyakorlatban szokásos díjban állapodtak-e meg a felek, továbbá sem ahhoz nem kötődhet hátrányos jogkövetkezmény, hogy a perben jelentős tényeket a felperes nem tudta bizonyítani, így tévesen értékelte a másodfokú bíróság a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit a felperesnek az általa ellentmondásosnak ítélt tényállításaira is kiterjedően a felperes terhére, mindezeknek ugyanis akkor lett volna jelentősége, ha – bizonyítási szükséghelyzet hiányában – a bíróságnak a megtett tényállításokhoz képest a perben felmerült bizonyítékokat kellett volna értékelnie.

[26] A bizonyítási szükséghelyzet jogkövetkezményét – a régi Pp.-hez képest pontosabb szabályozással – maga a Pp. 265. § (3) bekezdése tartalmazza: a bizonyítási szükséghelyzet

fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tény a bíróság valósan fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. E szabály alapján az elsőfokú bíróság járt el helyesen: a felperes által bizonyítandó tényeket valósan fogadta el, tehát a felperest sikeresen bizonyító félnek tekintette.

[27] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és elsőfokú bíróság helyes jogértelmezést tartalmazó, a jogszabályok előírásainak megfelelő ítéletét helybenhagyta.

[28] A felülvizsgálati kérelem alaposságára tekintettel az alperes mind a másodfokú, mind a felülvizsgálati eljárásban pervesztes lett, ezért az alperes a Pp. 405. § (1) bekezdése és a Pp. 364. § folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes részére a jogi képviselével összefüggésben felmerült, megbízási szerződés alapján felszámított másodfokú perköltséget (330.000 forint) és felülvizsgálati eljárási költséget, utóbbi helyesen a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján felszámított ügyvédi munkadíjból (250.000 forint) és a felperes által lerótt felülvizsgálati eljárási illetékből (50.000 forint) tevődik össze.

[29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése és a 391. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[30] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[31] Üttv. 9. §., Pp. 265. § (2) és (3) bekezdés.

A döntés elvi tartalma

[32] Az ügyvédi titoktartás terjedelme és a titoktartás alóli felmentés elmaradásának jogkövetkezményei.

[33] A bizonyítási szükséghelyzet jogkövetkezményét a törvény szabályozza: a bizonyítási szükséghelyzet fennállása esetén a szükséghelyzetben lévő fél által bizonyítandó tény a bíróság valósan fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel. E szabály alapján szükséghelyzetben lévő felet sikeresen bizonyító félnek kell tekinteni.

Budapest, 2026. február 4.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bírósági ügyintéző